

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น ช่วงการประชุมคนเสื้อแดง มีนาคม – พฤษภาคม 2553” ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อเปรียบเทียบการคัดเลือกประเด็นข่าวของฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวของฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น
3. เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น

จากการศึกษาการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี 5 สถานี ได้แก่ ช่อง 3, 5, 9, 11 และทีวีไทย ส่วนสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น 3 สถานี ได้แก่ บริษัท ปรากฏการเคเบิลทีวี จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ, บริษัทขอนแก่นเคเบิลเน็ตเวิร์ค จำกัด จังหวัดขอนแก่น และบริษัท เวิลด์ เอนเตอร์เทนเมนต์ เทเลวิชั่น จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

6.1 การเปรียบเทียบการคัดเลือกประเด็นข่าวของฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น

6.1.1 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เป็นสถานีโทรทัศน์เอกชน ที่มีรายได้จากการขายโฆษณาเป็นหลัก โดยการผลิตรายการข่าวตามแนวคิดการผลิตข่าวและการคัดเลือกประเด็นข่าว เริ่มจากแหล่งข่าวของช่อง 3 มาจากการส่งผู้สื่อข่าวออกไปประจำพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีการชุมนุม เช่นเดียวกันกับแหล่งภาพก็มาจากผู้สื่อข่าวของสถานีเช่นกัน มีบางครั้งที่ช่องตกลงถ่ายภาพบางภาพ ก็สามารถขอจากสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ๆ ได้ จากนั้นข่าวดิบทั้งหมดจะถูกรวบรวมส่งให้กองบรรณาธิการ ซึ่งหัวหน้ากองบรรณาธิการจะคัดเลือกเหตุการณ์ที่น่าสนใจของฝ่ายตัวเอง รวมไปถึงการเขียนข่าวและรวบรวมข่าวเพื่อเป็นต้นฉบับข่าว และนำมาประมวลโดยการตรวจสอบแก้ไขต้นฉบับข่าว เพื่อจัดสรรเวลาในการออกอากาศ โดยไม่ได้จำกัดว่าข่าวใดจะต้องถูกนำเสนอเป็นอันดับแรก ทั้งนี้

ขึ้นอยู่กับสถานการณ์เป็นสำคัญ (กรรวิ ธีญญะตุลย์ รักษาการบรรณาธิการ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2554)

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข่าวของบรรณาธิการฝ่ายข่าวการเมือง ช่วงที่มีเหตุการณ์สลายการชุมนุม ไม่ได้มีหลักเกณฑ์อะไรที่ตายตัว โดยจะดูจากข่าวที่มีความสำคัญ ซึ่งสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ให้ความสำคัญกับฝั่ง นปช. ค่อนข้างมาก

6.1.2 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เป็นช่องราชการที่มีลักษณะการทำงานในสถานการณ์ปกติ ตามแนวคิดการผลิตข่าวโทรทัศน์และการคัดเลือกประเด็นข่าว ข่าวดิบได้มาจากหน่วยงานต่าง ๆ แล้ว รวมไปถึงภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วย หมายข่าวจะถูกส่งไปตามสายข่าวต่าง ๆ และบรรณาธิการสายจะทำการคัดเลือกประเด็นที่สนใจจะนำเสนอ จากนั้นจะมอบหมายงานให้แก่ผู้สื่อข่าวออกไปทำข่าว ซึ่งแหล่งข่าวประจำที่ช่อง 5 จะต้องส่งผู้สื่อข่าวไปประจำ คือ ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งหน้าที่ในการคัดเลือกประเด็นข่าวนั้นมาจากบรรณาธิการสายเป็นผู้คัดเลือก โดยหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข่าว คือ เลือกข่าวที่มีความสำคัญ อยู่ในความสนใจของประชาชน และไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

โดยคุณจิตินันท์ วัฒนุชชา บรรณาธิการสายข่าวการเมืองขณะนั้น กล่าวว่า หากเปรียบเทียบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จุดไหนที่มีความสำคัญมากกว่า อันดับ 1 ก็ต้อง คอจ. เพราะเราเป็นช่องทางของราชการ อันดับ 2 ก็ผู้ชุมนุมก็ต้องดูความสำคัญของเนื้อหาข่าว สถานการณ์ข่าว

6.1.3 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 เป็นสถานีโทรทัศน์เอกชน ที่มีรายได้จากการขายโฆษณา และค่าสัมปทานจากสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ในช่วงเหตุการณ์สลายการชุมนุมตั้งแต่เดือนเมษายน - เดือนพฤษภาคม 2553 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 มีทีมงานที่รับผิดชอบคือทีมข่าวการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ติดตามการชุมนุม แล้วก็นำเสนอข่าว โดยทางสถานีให้ความเชื่อมั่นกับผู้สื่อข่าวที่ออกนอกพื้นที่ในการคัดเลือกข่าวที่จะนำเสนอ โดยไม่ต้องส่งข่าวที่ได้มาให้กองบรรณาธิการพิจารณาก่อน

จากแนวคิดการผลิตข่าวโทรทัศน์และการคัดเลือกประเด็นข่าว ข่าวดิบของช่อง 9 เกิดจากผู้สื่อข่าวของช่องที่ประจำตามพื้นที่ต่าง ๆ แหล่งข่าวและแหล่งภาพจะมาจากผู้สื่อข่าวของสำนัก

ชาวไทยเท่านั้น โดยนโยบายของช่อง 9 จะไม่รับแหล่งภาพจากที่ใดเลย รวมไปถึงสื่อออนไลน์ที่ต้องยอมรับว่า มีความรวดเร็วมาก เมื่อรวบรวมข่าวดิบแล้ว ชาวทั้งหมดจะถูกรวบรวมส่งไปที่กองบรรณาธิการ เพื่อคัดเลือกประเด็นข่าว ซึ่งกองบรรณาธิการได้ให้ความเชื่อมั่นกับผู้สื่อข่าวเป็นผู้คัดเลือกประเด็นข่าวที่จะนำเสนอ โดยดูจากเหตุการณ์เด่น ๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อได้ต้นฉบับข่าวแล้วผู้จัดทำข่าว ได้แก่ บรรณาธิการข่าว, ผู้ตรวจสอบข่าว และผู้แปลข่าว จะตรวจสอบข่าว เพื่อเตรียมที่จะนำเสนอต่อไป

6.1.4 สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ มีวิสัยทัศน์ว่าเป็นสถานีหลักในด้านข่าวสารความรู้และการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและมีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งของสังคมเพื่อพัฒนาประเทศสู่สากล โดยมีนายกฤษฎพร เสริมพานิช ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ โดยสนองนโยบายที่ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารที่เกิดประโยชน์มากที่สุด (เจริญศรี หงษ์ประสงค์ บรรณาธิการข่าวการเมือง, สัมภาษณ์ 26 พฤศจิกายน 2553)

ลักษณะการทำงานในช่วงวิกฤติทางการเมือง ตามแนวคิดการผลิตข่าวโทรทัศน์และคัดเลือกประเด็นข่าว คือ ส่งทีมข่าวออกไปทำข่าว โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ในส่วนของ การชุมนุมส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งเป็นรอบนอกด้านการรักษาความปลอดภัย เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวดิบ โดยแหล่งข่าวและแหล่งภาพหลัก ๆ มาจาก ศอฉ. และรัฐบาล ด้านภาพข่าวที่นำมาออกอากาศนั้น ส่วนใหญ่มาจากทีมงานที่เก็บภาพได้ หรือในกรณีที่มีทีมข่าวตกภาพ อาจขอความร่วมมือจากสถานีโทรทัศน์ช่องอื่น ซึ่งจะขึ้นแหล่งภาพให้ประชาชนได้ทราบด้วยทุกครั้งซึ่งภาพที่ออกอากาศนั้นจะมีทั้งภาพของฝั่งผู้ชุมนุมและฝ่ายทหาร เมื่อได้ข่าวดิบแล้ว โดยนักข่าวจะทำข่าวและส่งเข้ามาที่ศูนย์ใหญ่ เพื่อให้กองบรรณาธิการพิจารณาคัดเลือกประเด็นข่าว รวมถึงตรวจสอบความลำเอียงของผู้สื่อข่าวที่อาจปรากฏในเนื้อหาข่าว จากนั้นจะมีการคัดเลือกประเด็นข่าวอีกครั้งหนึ่ง โดยดูจากประเด็นความเคลื่อนไหวของแต่ละวัน ว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง เมื่อผ่านการตรวจพิจารณาจากกองบรรณาธิการแล้ว เจ้าหน้าที่ในกองบรรณาธิการจะรวบรวมข่าว เพื่อทำต้นฉบับข่าว และเตรียมข่าวเพื่อนำเสนอข่าว

6.1.5 สถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ทีวีสาธารณะ

สถานีโทรทัศน์ทีวีไทย เป็นทีวีสาธารณะ โดยมีแนวคิดที่ว่า ประชาชนคือเจ้าของร่วมกัน ดังนั้นสิ่งที่เปรียบเสมือนตัวแทนของประชาชนก็คือภาษี โดยสถานีมีรายได้หลักมาจากภาษีบาป และเงินบริจาค ซึ่งเกิดจากความเสนาหาของประชาชน แต่ก็นับว่ามีจำนวนน้อยมาก ซึ่งเจ้าหน้าที่ของสถานีถือเป็นลูกจ้างของรัฐ โดยการทำงานของสถานีนั้นรัฐบาลจะไม่สามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงานได้ เนื่องจากมี พรบ.กรมการกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะ เป็นตัวกำหนด เพราะฉะนั้นการทำงานจึงเป็นอิสระ มีการตั้งกรรมการนโยบายซึ่งมาจากการสรรหา บรรณาธิการ และเจ้าหน้าที่ประจำกองบรรณาธิการต้องผ่านการสอบคัดเลือกเพื่อเข้ามาทำงาน โดยทางสถานีมีโครงสร้างการบริหารงานเป็นของตัวเอง มีกฎหมายดูแลตัวเอง รัฐบาลไม่มีสิทธิ์มาให้คุณให้โทษกับการทำงานของสถานี (สถาพร พงษ์พิพัฒน์วิวัฒนา บรรณาธิการฝ่ายความมั่นคง, สัมภาษณ์ 23 พฤศจิกายน 2553)

แนวคิดการผลิตข่าวโทรทัศน์และคัดเลือกประเด็นข่าว ข่าวดิบมาจากผู้สื่อข่าวในพื้นที่ และส่งให้กองบรรณาธิการ เป็นผู้คัดเลือกประเด็นข่าว และเตรียมการนำเสนอข่าว ประเด็นข่าวที่นำมาเสนอ มาจากการการคัดเลือกของนักข่าวที่ลงพื้นที่ ซึ่งได้รับความไว้วางใจให้สามารถตัดสินใจได้ โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยดูจากลำดับความสำคัญของข่าว ณ วันนั้น ๆ มาเป็นอันดับแรก

6.1.6 สถานีโทรทัศน์ปรากฏการเคเบิลทีวี จังหวัดสมุทรปราการ

สถานีโทรทัศน์ปรากฏการเคเบิลทีวี จังหวัดสมุทรปราการ เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง ซึ่งมาหลากหลายอาชีพทั้งกลุ่มนักธุรกิจ, กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมที่ทิ้งหุ้ไว้ และนักการเมืองท้องถิ่น โดนส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นสมุทรปราการ โดยลักษณะการทำงานตามแนวคิดการผลิตข่าวโทรทัศน์และการคัดเลือกประเด็นข่าว คือ จะได้รับหมายข่าวที่פקเข้ามาจากหน่วยงานราชการเป็นหลัก นอกจากนี้จะเป็นข่าวของคนในพื้นที่ที่ต้องการจะประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชน เช่น งานวันเด็ก, งานวันครู หรือแม้กระทั่งข่าวการฉลองรับปริญญาของลูกสาวผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น เมื่อรวบรวมข่าวดิบทั้งหมดแล้ว การคัดเลือกประเด็นข่าวที่จะออกอากาศ มาจากวิจรณ์ญาณของผู้ประกาศและบรรณาธิการข่าว, พื้นที่ข่าวเป็นหลัก และให้ความสำคัญกับความใกล้เคียงของพื้นที่ให้บริการ ซึ่งบรรณาธิการจะเป็นผู้วางรูปแบบการนำเสนอ โดยจะให้ความสำคัญกับข่าวในท้องถิ่นก่อน จากนั้นจะส่งให้บรรณาธิการพิจารณาอีกครั้ง ในกรณีที่ไม่แน่ใจว่าข่าวประเภทนี้สามารถออกอากาศได้หรือไม่ (ธีรรัตน์ เจริญภักดี บรรณาธิการข่าว, สัมภาษณ์ 13 พฤศจิกายน 2553)

6.1.7 สถานีโทรทัศน์ขอนแก่นเคเบิลเน็ตเวิร์ค จังหวัดขอนแก่น

สถานีโทรทัศน์ขอนแก่นเคเบิลเน็ตเวิร์ค จังหวัดขอนแก่น ดำเนินกิจการมาเป็นเวลา 7- 8 ปี โดยคุณสุรพันธ์ พิพัฒชัยสิริ ซึ่งรายได้ของสถานีมาจากค่าสมาชิกรายเดือน 3 เดือน, 6 เดือน และ 1 ปี เดือนละ 300 บาท หากสมาชิกจ่ายล่วงหน้าจำนวนมากค่าใช้จ่ายก็จะถูกลง นอกจากนี้ยังมีรายได้จากค่าโฆษณาอีกส่วนหนึ่ง

นโยบายการทำงานของสถานีโทรทัศน์ขอนแก่นเคเบิลเน็ตเวิร์ค คือ การนำเสนอข่าวตรงไปตรงมา และเป็นกระบอกเสียงของประชาชนในพื้นที่ ลักษณะการทำงานตามแนวคิดผลิตข่าวโทรทัศน์และการคัดเลือกประเด็นข่าว เริ่มจากบรรณาธิการจะลำดับข่าวที่น่าสนใจไว้ทุก ๆ วัน ซึ่งเป็นหมายข่าวที่ทางกรมประชาสัมพันธ์แฟ็กเข้ามา รวมไปถึงหนังสือเชิญทำข่าวจากที่ต่าง ๆ ตามแต่ความสนิทสนมของผู้สื่อข่าว, ข่าวที่เป็นความสนใจของประชาชนขณะนั้น และข่าวอุบัติเหตุ ซึ่งทีมข่าวจะประสานงานกับศูนย์ข่าวทวนตะวัน และปอเต็กตึ๊ง เป็นต้น เมื่อรวบรวมข่าวทั้งหมดที่เป็นข่าวดิบแล้ว บรรณาธิการข่าวจะคัดเลือกอีกครั้งว่าประเด็นไหนจะนำออกอากาศ (อภิศักดิ์ คำภาสัน สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2554)

หลักการคัดเลือก คือ ข่าวใหญ่ๆ มีความสำคัญต่อประชาชน, ข่าวที่สะท้อนขวัญ, ข่าวหมายต่างๆ ข่าวประชาสัมพันธ์ และรายงานพิเศษตามแต่โอกาส ตามลำดับ ส่วนลำดับในการนำเสนอข่าวเรียงจากความสำคัญ ได้แก่ ข่าวพระมหากษัตริย์ ชาติ ศาสนา, ข่าวที่มีผลต่อคนหมู่มาก และข่าวที่มีเนื้อหาและภาพน่าสนใจ เมื่อได้ข่าวที่ต้องการที่จะนำเสนอแล้ว กองบรรณาธิการจะตรวจสอบข่าวอีกครั้ง และเตรียมข่าวสำหรับนำเสนอ

6.1.8 สถานีโทรทัศน์เว็ลด์ เอนเตอร์เทนเมนต์ เทเลวิชั่น จังหวัดเชียงใหม่

สถานีโทรทัศน์เว็ลด์ เอนเตอร์เทนเมนต์ เทเลวิชั่น จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินธุรกิจมาเป็นเวลา 10 ปี บริหารงานโดยคุณสัจจา ธรรมนุกูล ตำแหน่งประธานกรรมการ และคุณสาริศา สุตะบุตร ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ โดยมีรายได้จากค่าบริการและค่าโฆษณา

นโยบายของสถานี คือ ต้องการนำเสนอข่าวเพื่อให้คนเชียงใหม่ได้ดูและคนเชียงใหม่ได้รับประโยชน์จากการนำเสนอข่าว โดยยึดหลักความเป็นกลาง ความถูกต้อง ทันท่วงทีต่อสถานการณ์ และนำเสนอข่าวตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (วัลสพล ฝั้นกาศ บรรณาธิการข่าว, สัมภาษณ์ 24 ธันวาคม 2553)

แนวความคิดการผลิตข่าวโทรทัศน์และคัดเลือกประเด็นข่าว ในแต่ละวันทางทีมข่าวจะได้รับมอบหมายข่าวจากหน่วยงานต่างๆที่มีการส่งมาทั้งทางจดหมาย แฟกซ์ หรือทางอีเมลล์ จากนั้นมอบหมายข่าวให้แต่ละทีมไปทำข่าวมา พร้อมให้แตกประเด็นข่าวจากเรื่องที่ได้รับมอบหมาย เพื่อที่จะสามารถต่อยอดในการทำข่าวในเรื่องอื่นๆได้ โดยมีทีมข่าวอยู่ 3 ทีม และนักข่าวอิสระอีก 2 ทีม ซึ่งส่วนใหญ่จะส่งข่าวให้โดยเป็นข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่างๆในจังหวัดเชียงใหม่และใกล้เคียง โดยนักข่าวอิสระเองนั้น จะมีสายข่าวที่เมื่อมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น จะสามารถออกไปทำข่าวได้ทันที และนอกจากนี้ ทางทีมข่าวของสถานีเอง ถ้าเมื่อได้รับโทรศัพท์ที่ทางนักข่าวได้โทรมาแจ้งว่ามีเหตุการณ์ต่างๆเกิดขึ้น ก็สามารถออกไปทำข่าวได้ หรือถ้าพบเจอเหตุการณ์ต่างๆขณะออกไปทำข่าวก็สามารถนำมาเป็นข่าวได้ นอกเหนือจากที่กล่าวมานี้ ยังมีประเด็นต่างๆที่ทางบรรณาธิการมอบหมายให้ไปทำข่าว โดยส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการแก้ไข หลังจากที่ได้รับข่าวจากทั้งนักข่าวของทางสถานี และนักข่าวอิสระแล้ว ก็จะนำมาทำการคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง (วัสนพล ผืนกาศ บรรณาธิการข่าว, สัมภาษณ์ 24 ธันวาคม 2553)

การคัดเลือกข่าวจากคัดเลือกจากความน่าสนใจ, ความสำคัญ, การเป็นประโยชน์ต่อสังคม และทันต่อเหตุการณ์ โดยมีลำดับการนำเสนอจะนำเสนอข่าวบุคคลสำคัญขึ้นก่อน เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด, นายกเทศมนตรี และอธิการมหาวิทยาลัย ตามลำดับ รองลงมา คือ ข่าวเหตุการณ์สำคัญ และข่าวปัญหาที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอันดับสุดท้าย

จะเห็นว่าประเด็นข่าวของสถานีโทรทัศน์พีทีวีที่ได้รับการคัดเลือกนั้น จะมีประเด็นข่าวที่คล้ายคลึงกัน โดยประเด็นข่าวหลัก ๆ จะเป็นการเคลื่อนไหวของฝ่ายคู่ขัดแย้งทั้ง 2 ฝ่าย นั่นคือฝ่ายผู้ชุมนุมและฝ่าย ศอฉ. หรือรัฐบาล นอกจากนี้สถานีโทรทัศน์พีทีวียังจัดทำรายงานพิเศษ ซึ่งประเด็นหลัก ๆ ของรายงานพิเศษนั้น ก็ยัง คล้ายคลึงกัน คือ ประเด็นที่เกี่ยวกับผลกระทบจากเหตุการณ์สลายการชุมนุม ได้ว่าจะเป็น ผลกระทบของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ชุมนุม, ความยากลำบากในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น แต่มีความแตกต่างบ้างตามแต่บริบทด้านองค์กรของแต่ละสถานี เช่น สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 จะทำรายงานพิเศษเพื่อประชาสัมพันธ์องค์กร, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ทำรายงานพิเศษเพื่อชี้แจงการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหาร เป็นต้น

ด้านประเด็นข่าวของสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น จะเป็นประเด็นตามแต่ท้องถิ่นของตน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการเป็นหลัก เสมือนเป็นการรายงานการทำงานของหน่วยงานรัฐให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบ ด้านประเด็นที่ได้รับการ

คัดเลือกมาทำรายงานพิเศษนั้น จะมีความคล้ายคลึงกับสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี คือ การเตรียมตัวของหน่วยแพทย์ในพื้นที่, ความคิดเห็นของประชาชนที่ได้รับผลกระทบ เป็นต้น

6.2 การเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวของฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น

6.2.1 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

นโยบายในการนำเสนอข่าวช่วงที่มีเหตุการณ์สลายการชุมนุมนั้น คือ สะท้อนอย่างรอบด้าน การนำเสนอของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 จะเป็นการรายงานสดจากผู้สื่อข่าวที่ประจำอยู่ในพื้นที่การชุมนุมและเกิดการปะทะขึ้น ควบคู่กับการรายงานข่าวของทางด้าน ศอฉ. ซึ่งในส่วนนี้จะเป็นการรายงานจากผู้ประกาศ โดยประมวลแถลงการณ์ของ ศอฉ. ตลอดทั้งวันที่ผ่านมา บางวันจะเพิ่มการนำเสนอรายงานพิเศษ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องความเดือดร้อนของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ชุมนุม และผู้ชุมนุมที่มีความประสงค์จะออกจากพื้นที่ นอกจากนี้ทางสถานียังนำเสนอข่าวโดยการประชาสัมพันธ์สถานีของตัวเองไปในตัว เช่น สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ร่วมกับกรุงเทพมหานครเข้าช่วยเหลือประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับความเดือดร้อน หลังจาก ศอฉ. ประกาศตัดน้ำตัดไฟ เป็นต้น

6.2.2 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจและการเมืองที่ผ่านมา ช่อง 5 ได้ให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวการสลายการชุมนุมเป็นอันดับแรก โดยประเด็นข่าวที่นำเสนอจะเน้นที่ข่าวของฝั่งรัฐบาลและ ศอฉ. เป็นหลัก เน้นการรายงานสดจากกองทัพบกที่ 1 สถานีที่ชุมนุมและส่วนที่เกิดเหตุการณ์ปะทะ โดยจะไม่พบภาพในด้านลบของฝั่งทหาร เช่น ภาพทหารยิงเข้าใส่พื้นที่ชุมนุม เป็นต้น

นอกจากการรายงานสดจากพื้นที่ต่าง ๆ ยังมีรายงานพิเศษ แต่เนื้อหาข่าวส่วนใหญ่จะเป็นการประชาสัมพันธ์กองทัพบกเป็นหลัก เช่น ตารางที่ 1.5 แสดงการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ตั้งแต่วันที่ 13 – 19 พฤษภาคม 2553 ด้านการนำเสนอข่าวเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2553 เรื่อง ทหารไม่ได้ทำร้ายประชาชน ในเนื้อหาข่าวจะกล่าวว่า ทหารทำตามหน้าที่โดยกระทำการจากเบาไปหาหนัก และไม่มี ความประสงค์ที่จะทำร้ายประชาชนเลย เป็นต้น

6.2.3 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9

ลักษณะการนำเสนอของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 จะเน้นการรายงานสด เป็นหลัก เพราะถือว่าเป็นอะไรที่ไวที่สุด และได้ข้อเท็จจริงที่สุด รองลงมาคือ ลำดับเหตุการณ์ประมวลเหตุการณ์ ในช่วงแรกของการชุมนุมจะระวังเรื่องการนำเสนอข้อเรียกร้องหรืออะไรก็ตามที่ทำให้เกิดความรุนแรง หรือเงื่อนไขที่จะเพิ่มความรุนแรงให้กับสถานการณ์ แต่ในช่วงหลังที่สถานการณ์รุนแรงขึ้น ต้องเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้น (ชัยนันท์ สันติวาสะ หัวหน้ากองบรรณาธิการฝ่ายข่าวโทรทัศน์, สัมภาษณ์ 28 มกราคม 2554)

การรายงานของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 จะนำภาพที่ได้จากผู้สื่อข่าวออกอากาศ แต่จะไม่เปิดเสียงออกอากาศ ไม่ว่าจะเปิดเสียงแกนนำขึ้นปราศรัยบนเวที, เสียงแถลงการณ์ของนายกรัฐมนตรี หรือเสียงโฟนอินของอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร โดยให้เหตุผลว่าเป็นเหมือนการกล่าวหา และไม่ยุติธรรมกับฝ่ายที่ถูกกล่าวหา ทั้งยังเน้นย้ำว่าไม่ได้มีคำสั่งมาจากใคร แต่ใช้วิธีนำเสนอโดยให้ผู้ประกาศบรรยายสถานการณ์แทน

นอกจากรายงานสดตามพื้นที่ต่าง ๆ แล้ว สิ่งที่ช่อง 9 นำเสนออีกอย่าง คือ การรายงานพิเศษ เนื้อหาของรายงานพิเศษที่นำเสนอออกมานั้นค่อนข้างหลากหลาย โดยคุณชัยนันท์กล่าวว่า รายงานพิเศษที่ทำออกมานั้น ไม่ได้เจาะลึกหรือวิเคราะห์สถานการณ์แต่อย่างใด เพราะในสถานการณ์อย่างนี้ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เป็นเพียงรายละเอียดโดยรวม เช่น การทำงานของสื่อมวลชนทั้งไทยและต่างประเทศ, การเตรียมความพร้อมของหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ เป็นต้น

6.2.4 สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ในช่วงวันที่ 13 - 19 พฤษภาคม 2553 ที่ผ่านมา ลักษณะการนำเสนอจะเริ่มต้นด้วยการประมวลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละเวลาและสถานที่ นอกจากนี้ยังมีการรายงานสดทั้งทางโทรศัพท์และจากสถานที่เกิดเหตุปะทะ ในขณะที่ผู้สื่อข่าวรายงาน จะให้บอกแหล่งข้อมูลชัดเจน เช่น ในวันที่เกิดเหตุเสธ.แดงถูกยิง ผู้สื่อข่าวที่อยู่ในพื้นที่จะบอกให้ข้อมูลว่า ได้รับคำยืนยันจากนายแพทย์ โดยระบุชื่อ-นามสกุล ชัดเจน ตลอดจนทะเบียนรถที่นำตัวเสธ.แดงมาส่งที่โรงพยาบาล ส่วนข้อมูลที่ไม่มั่นใจ ก็จะพูดกำกับไว้ท้ายประโยคเสมอว่า "ไม่แน่ใจ, ยืนยันไม่ได้" เป็นต้น

ตลอดการรายงานของผู้สื่อข่าวประจำพื้นที่ จะสลับกับการสอบถามของผู้ประกาศที่ดำเนินรายการขณะนั้น นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์สดทางโทรศัพท์โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ดร.ปณิธาน วัฒนายากร, อดีต ส.ว. วัลลภ ดังคณานุรักษ์ เป็นต้น ซึ่งบางครั้งผู้

ประกาศณัฐริ์ โกลศพิศิษฐ์ ก็แสดงสีหน้าขณะที่ตั้งคำถาม ด้านผู้ชุมนุมก็มีการพูดคุยกับการ์ดแกนนำ นปช. แต่เป็นการให้ข้อมูลจากนักข่าวประจำพื้นที่ ไม่ได้มีเสียงออกอากาศ หรือเห็นภาพการพูดคุย

อีกส่วนหนึ่งที่สถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยให้ความสำคัญอีกเรื่อง คือ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจลาจล, การเปิด-ปิดการให้บริการของสถานพยาบาลแต่ละแห่ง, การเลื่อนเปิดโรงเรียนแต่ละแห่ง หรือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่การรับบริจาคโลหิต เป็นต้น

ขณะที่มีการนำภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ออกอากาศนั้น บางครั้งจะปล่อยเสียงจริงที่เกิดขึ้น และบางครั้งจะปล่อยภาพเพียงอย่างเดียว แล้วให้ผู้สื่อข่าวรายการด้วยภาษาของตัวเอง นอกจากการรายงานข่าวตามปกติที่เกิดขึ้นแล้ว ทีมข่าวของสถานีโทรทัศน์แห่งประเทศไทยยังมีการสอดแทรกสื่อบุคคลเป็นครั้งคราว เรื่องส่วนใหญ่ที่นำมาทำสื่อบุคคลนั้น ไม่ได้เป็นเรื่องเกี่ยวกับฝ่ายทหารหรือฝ่ายผู้ชุมนุม แต่จะเป็นการสะท้อนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ แต่มีรายงานพิเศษเรื่องหนึ่งที่ไม่ใช่สถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีช่องไหนทำ คือ เรื่องการดำเนินชีวิตของอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่ประเทศฝรั่งเศส พร้อมกับสัมภาษณ์คนไทยที่ประเทศฝรั่งเศสที่ส่งภาพมาให้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่นั่น

6.2.5 สถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ทีวีสาธารณะ

การนำเสนอของฝ่ายทหารและ นปช. โดยไม่ได้เริ่มต้นด้วยทหารเสมอ หรือ นปช. เสมอ ขณะที่ประมวลภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น ผู้สื่อข่าวจะปล่อยเสียงที่เกิดขึ้นจริงจากเหตุการณ์ดังกล่าว ทั้งเสียงแกนนำแถลงที่เวทีราชประสงค์, เสียงปืน, เสียงระเบิดที่ดังขึ้น ตลอดจนเสียงการแถลงการณ์ของ คอช. โดยไม่ได้พูดสอดแทรกแต่อย่างใด รวมไปถึงการเพิ่มเติมด้วยการทำรายงานพิเศษสอดแทรกในช่วงเวลาข่าวด้วย ซึ่งเนื้อหาในรายงานพิเศษนั้นข่าวจะเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากการรายงานที่ผ่านมา โดยนำเสนอเนื้อหาที่รอบด้านมากขึ้น ความคิดเห็นจากบุคคลหลากหลายอาชีพที่มีความเกี่ยวข้อง ทำให้สามารถมองเห็นความคิดเห็นได้รอบด้าน เช่น จากเหตุการณ์ เสธ.แดงถูกยิงนั้นรายงานพิเศษจะออกมาในลักษณะการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนายทหารเพื่อนร่วมรุ่นของเสธ.แดง, นายแพทย์ที่ทำการรักษา และนายทหารเกี่ยวกับลักษณะวิถีกระสุน เป็นต้น

เนื้อหาข่าวหรือรายงานพิเศษที่ผลิตออกมานั้น บางครั้งใช้ถ้อยคำที่ไม่สามารถระบุแหล่งข้อมูลได้อย่างชัดเจน เช่น คำว่า “คนสนิทของนายกรัฐมนตรี” หรือ “นายทหารชั้นผู้ใหญ่” เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมว่า ข้อมูลที่นำเสนอออกไปนั้นมีความเชื่อถือ แต่ไม่ยอมรับระบุชื่อลงไปเลย การนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นตามจุดต่าง ๆ ของพื้นที่ชุมนุม ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ชุมนุม, สื่อมวลชน, และประชาชนบริเวณนั้น ๆ นอกจากนี้สิ่งที่สถานีโทรทัศน์ทีวีไทยให้ความสำคัญอีก

ประเด็นหนึ่ง คือ ความเดือดร้อนของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ชุมนุมในส่วนต่าง ๆ และการปัญหาการจลาจลบริเวณพื้นที่ชุมนุมอีกด้วย

6.2.6 สถานีโทรทัศน์ปรากฏเคเบิลทีวี จังหวัดสมุทรปราการ

ช่วงเหตุการณ์สลายการชุมนุมที่เกิดขึ้น สถานีโทรทัศน์ปรากฏเคเบิลทีวีไม่ค่อยมีการนำเสนอรายงานข่าวเกี่ยวกับการชุมนุมหรือเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นเท่าที่ควร จากการศึกษาการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ปรากฏเคเบิลทีวี ในช่วงเหตุการณ์สลายการชุมนุมตั้งแต่วันที่ 13 – 19 พฤษภาคม 2553 พบว่า มีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สลายการชุมนุมเพียงหนึ่งวัน และเนื้อหาข่าวที่นำเสนอก็ไม่ได้เป็นการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมในจังหวัดสมุทรปราการ แต่เป็นเพียงการเฝ้าระวังการซื้อขายยางของร้านยางในพื้นที่ และรายงานพิเศษเรื่องการเตรียมความพร้อมของหน่วยแพทย์ในจังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น

นอกจากนี้ สถานีโทรทัศน์ปรากฏเคเบิลทีวีไม่ได้เสนอแถลงการณ์ของ ศอฉ. ที่ออกอากาศทางฟรีทีวี โดยคุณพัฒชรินทร์ แสงเรือง ผู้ประกาศข่าวของสถานี กล่าวว่า ประชาชนเสพยาว่าสลายการชุมนุมมามากพอแล้วจากฟรีทีวี เพราะฉะนั้นทางสถานีจึงไม่นำเสนอข่าวเหตุการณ์สลายการชุมนุมอีก

6.2.7 สถานีโทรทัศน์ขอนแก่นเคเบิลเน็ทเวิร์ค จังหวัดขอนแก่น

ในช่วงเหตุการณ์สลายการชุมนุม การนำเสนอของสถานีส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ทหารในพื้นที่ เกี่ยวกับการกำกับดูแลสถานการณ์การชุมนุมของผู้ชุมนุมในจังหวัดขอนแก่น ตลอดจนความเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมในจังหวัดอีกด้วย

ลักษณะการรายงานข่าวนอกจากจะเป็นการความเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ทหารแล้ว ยังเป็นเตือนประชาชนและผู้ชุมนุมในจังหวัดขอนแก่น เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อจังหวัดขอนแก่นประกาศใช้ พรก. ฉุกเฉิน

การนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ขอนแก่นเคเบิลเน็ทเวิร์ค จังหวัดขอนแก่น ก็ไม่ได้ตัดรายการประจำที่ออกอากาศประจำเข้าสู่การแถลงการณ์ของ ศอฉ. เลย นั่นแสดงให้เห็นว่าเคเบิลทีวี ไม่ได้ถูกกำกับดูแลโดยรัฐ

6.2.8 สถานีโทรทัศน์เวโลด์ เอนเตอร์เทนเมนต์ เทเลวิชั่น จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์เวโลด์ เอนเตอร์เทนเมนต์ เทเลวิชั่น จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของฝั่งเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ และกลุ่มผู้ชุมนุมในจังหวัดเชียงใหม่ แต่จะเทน้ำหนักไปที่การทำงานของเจ้าหน้าที่ทหารในจังหวัดเชียงใหม่มากกว่า ทุกครั้งที่นำเสนอข่าวการสลายการชุมนุม จะต้องเริ่มต้นการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจในพื้นที่ก่อนทุกครั้ง บางครั้งยังเสียดเสการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่อีกด้วย เช่น เกิดเหตุการณ์กลุ่มผู้ไม่หวังดีนำสีสเปรย์ไปพ่นที่อนุสาวรีย์ช้างเผือกซึ่งใกล้กับสถานีตำรวจ ผู้ประกาศกล่าวว่า แปลกใจที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้น เป็นต้น

เช่นเดียวกับการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ปรากฏการเคเบิลทีวี จังหวัดสมุทรปราการ และสถานีโทรทัศน์ขอนแก่นเคเบิลเน็ทเวิร์ค จังหวัดขอนแก่น ที่การนำเสนอข่าวไม่ได้ตัดรายการที่ออกอากาศโดยปกติ เพื่อถ่ายทอดสดการแถลงการณ์ของ ศอฉ.

จะเห็นว่า การนำเสนอข่าวของฟรีทีวีจะเน้นการรายงานสดจากพื้นที่ชุมนุมเป็นหลัก เหตุการณ์เกิดขึ้นต่อเนื่อง และรวดเร็วมาก การนำเสนอด้วยการรายงานสด เป็นเหมือนการป้องกันตัวเองจากการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้รับชมรายการข่าว เนื่องจากมีภาพและเสียงของเหตุการณ์ให้ทราบ โดยผู้ประกาศทำหน้าที่โปรยหัว และสอบถามเกี่ยวกับเหตุการณ์เพิ่มเติม นอกจากนี้ สถานีโทรทัศน์ฟรีทีวียังสัมภาษณ์จะโทรศัพท์ไปสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สลับกับการนำเสนอรายงานพิเศษ โดยใช้ภาพและเสียงที่ได้จากผู้สื่อข่าวของช่องประกอบการนำเสนอ โดยเทคนิคการนำเสนอจะแตกต่างกันไปตามแต่นโยบายขององค์กร เช่น สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 จะไม่เปิดเสียงที่ได้จากผู้สื่อข่าวไม่ว่าข่าวนั้นจะเป็นข่าวของฝ่ายไหน แต่จะให้การปล่อยภาพ แต่เป็นเสียงบรรยายของผู้สื่อข่าวในพื้นที่ ส่วนสถานีโทรทัศน์ทีวีไทยจะเริ่มต้นการนำเสนอด้วยการปล่อยภาพและเสียงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน จากนั้นผู้สื่อข่าวจึงจะบรรยายสถานการณ์ เป็นต้น

ด้านการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น จะไม่พบการนำเสนอด้วยการรายงานสด เนื่องจากลักษณะการนำเสนอข้างของสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่นนั้น จะเปิดรายการข่าวเป็นหลายช่วงเวลาต่อวัน หากนำเสนอด้วยการรายงานสด เนื้อหาข่าวจะไม่สดเมื่อนำมาเปิดซ้ำ นอกจากนี้ การนำเสนอของสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น จะคงเอกลักษณ์ที่มีความเป็นท้องถิ่น เช่น สถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่นบริษัท เวิลด์ เอนเตอร์เทนเมนต์ เทเลวิชั่น จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ จะนำเสนอโดยการพูดภาษาท้องถิ่น เป็นต้น เห็นได้ชัดเจนว่า เคเบิลทีวีท้องถิ่นไม่ได้ถูกกำกับดูแลโดยรัฐ เนื่องจากเมื่อ ศอฉ. แถลงการณ์ ไม่มีสถานีโทรทัศน์เคเบิลท้องถิ่นช่องใดเลยที่ตัดรายการปกติเข้าแถลงการณ์ของ ศอฉ.

6.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของฟรีทีวี เกิดจากปัจจัยด้านการเป็นเจ้าของสื่อเป็นหลัก โดยเจ้าของสื่อเป็นผู้กำหนดนโยบายและวางรูปแบบการนำเสนอ นอกจากนี้บริบททางด้านเศรษฐศาสตร์การเมืองในขณะนั้นยังเป็นตัวกำหนดการรายงานข่าวด้วย นอกจากนี้สถานีโทรทัศน์ฟรีทีวียังได้รับการกำหนดจากการควบคุมดูแลของรัฐ โดยรัฐได้ขอความร่วมมือเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีอีกด้วย

ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น มีปัจจัยเหมือนกับสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี แต่จะแตกต่างตรงที่สถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น ไม่ได้อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐโดยตรง แต่จะมีปัจจัยด้านการกำกับดูแลของหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ซึ่งก็คล้ายกับเป็นการกำกับดูแลของรัฐทางอ้อมนั่นเอง อีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น คือ บริบทในท้องถิ่น ซึ่งสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่นให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่นมาเป็นอันดับหนึ่งอยู่แล้ว

อภิปรายผลการวิจัย

การคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น ในช่วงเหตุการณ์สลายการชุมนุม ซึ่งเต็มไปด้วยความขัดแย้งนั้น สื่อมวลชนย่อมถูกจับตามองด้านการนำเสนอข่าวเป็นที่แน่นอนอยู่แล้ว ซึ่งการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ทั้งฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น ในสถานการณ์ความขัดแย้งเช่นนี้ ประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวที่เป็นการเพิ่มความรุนแรงให้กับสถานการณ์ หรือเป็นการยั่วยุให้ความขัดแย้งทวีความรุนแรงให้เกิดขึ้นกับสถานการณ์จะไม่ได้รับการพิจารณาให้นำเสนอทั้งสองประเภท นั่นคือ การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนไม่ได้เป็นเพียงกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมเท่านั้น แต่ทำหน้าที่เป็นตัวบูรณาการประสานสังคมอีกด้วย นั่นแสดงให้เห็นว่า สื่อมวลชนยังคงมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานอยู่

ด้านการนำเสนอที่สถานีโทรทัศน์ทั้งฟรีทีวีและเคเบิลทีวีค่อนข้างระมัดระวังคำพูด และนำเสนอข่าวอย่างระมัดระวังมากขึ้น อาจเป็นไปได้ว่าสถานีโทรทัศน์มีประสบการณ์มาจากการนำเสนอการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้มาก่อน คำพูดที่มีความเสี่ยง ผู้สื่อข่าวจะใช้คำพูดที่กว้าง ๆ เพื่อรักษาความปลอดภัยของตัวเอง เช่น จำนวนตัวเลขของผู้ชุมนุม, เสียงของอาวุธที่ได้ยิน เป็นต้น

เพียงแต่การคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวนั้น อาจตกอยู่ภายใต้ องค์ประกอบด้านบริบทของสภาพเศรษฐกิจและสังคมขณะนั้น และผู้มีอำนาจในการควบคุมสื่อ ซึ่งเป็นกลุ่มนักการเมืองที่ได้รับผลประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวได้ 3 ปัจจัย คือ

ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายในเกิดจากความลำเอียงของตัวผู้สื่อข่าวเอง ในสภาวะที่บ้านเมืองเกิดความแตกแยกเช่นนี้ ความชื่นชอบส่วนบุคคลของนักข่าวที่มีต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น, ความชื่นชอบฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นการส่วนตัว ประกอบกับการติดตามเฝ้าดูสถานการณ์ทางการเมืองขณะนั้น ที่ต้องคลุกคลีและใช้เวลาพร้อมกับเนื้อหาข่าวนั้น ๆ เป็นเวลานาน อาจส่งผลให้ตัวนักข่าวเกิดความลำเอียงที่จะเขียนข่าวให้เป็นไปในทิศทางที่สนับสนุนของฝ่ายที่ตนชื่นชอบ

“เค้าจะมีทุกช่อง เป็นอย่างนี้หมด เป็นเรื่องส่วนตัว แต่เราก็จะเตือนในเรื่องที่ว่า จรรยาบรรณ ให้คำนึงถึงจรรยาบรรณ คือ เราต้องสูงกว่าคนปกติทั่วไป เพราะฉะนั้นการทำข่าว ต้องไม่ใช่ความรู้สึก ต้องสะท้อนออกมาแบบดิบ ๆ แต่ไม่ใช่ความรู้สึกของตนเองเข้าไป” (กรรวิธัญญะตุลย์ รักษาการบรรณาธิการฝ่ายข่าว, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2554)

นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญเป็นตัวหนทางการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าว นั่นคือ ปัจจัยด้านนโยบายองค์กร การนำเสนอข่าวของสถานีนั้นตอบสนองต่อนโยบายขององค์กรเป็นหลัก ถึงแม้ในความเป็นจริงจะขัดแย้งกับจรรยาบรรณการเป็นนักข่าวที่ต้องนำเสนอข่าวโดยไม่เอียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่พื้นฐานขององค์กรรวมถึงเป้าหมายของแต่ละองค์กรมีความแตกต่างกัน

สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5, สถานีวิทยุช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ เลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกองทัพ ทหาร และรัฐบาล เพื่อประชาสัมพันธ์องค์กร ด้านการนำเสนอเลือกที่ไม่เสนอภาพที่เป็นด้านลบของกองทัพทหารและรัฐบาล ด้านสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ก็นำเสนอข่าวโดยเอียงไปด้านกลุ่ม นปช. ในช่วงที่ดำเนินการโดยคุณสรยุทธ ในขณะที่สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 และสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ยังคงเสนอข่าวที่ค่อนข้างเป็นกลาง โดยทั้งหมดนี้ถูกกำหนดโดยกรอบขององค์กรและปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอก

ด้านปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของฟรีทีวี และเคเบิลทีวีท้องถิ่นนั้น ถูกกำหนดโดยบริบททางสังคมและการเมืองขณะนั้น สถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแน่นอนว่ายังคงเป็นสื่อที่อยู่ในมือรัฐบาล ซึ่งทำให้สื่อถูกกำกับดูแลโดยรัฐบาล ยกเว้น สถานีโทรทัศน์ทีวีไทยที่เป็นทีวีสาธารณะ

“รัฐบาลเค้าคงรู้ว่านักข่าวก็ไม่ได้ต้องเชื่อฟังทั้งหมด เพราะฉะนั้นเค้าก็จะไม่บังคับ อาจจะขอร้อง, ขอความร่วมมือ เพราะถ้าบังคับจะเกิดแรงต่อต้านขึ้นมาในหัวนักข่าว” (ชัยนันท์ สันติวาสะ หัวหน้ากองบรรณาธิการฝ่ายข่าวโทรทัศน์, สัมภาษณ์ 28 มกราคม 2554)

ด้านสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น ก็ถูกควบคุมโดยนักการเมืองท้องถิ่นที่มีผลประโยชน์ เนื่องจากผู้ประกอบการเคเบิลทีวีส่วนใหญ่เป็นนักการเมือง หรือกลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์จากนักการเมือง การคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของเคเบิลทีวีท้องถิ่นย่อมถูกควบคุมโดยนักการเมืองท้องถิ่นเสมอ

“มันเป็นการเอาตัวรอดของพวกเรา พูดตรง ๆ ว่าว่สื่อท้องถิ่นไม่สามารถจะรายงานได้ตรง 100% ประมาณ 70% เท่านั้นที่เราจะสร้างผลกระทบให้กับกลุ่มนักการเมืองได้” (ภัทรพงษ์ พิธีทอง ผู้ประกาศข่าว, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2554)

ปัจจัยด้านธุรกิจ

สถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี มีรายได้มากจากการขายโฆษณา ยกเว้นสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ซึ่งรายได้ของสถานีนั้นแน่นอนว่าย่อมส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นและการนำเสนอข่าวของสถานีแน่นอน แต่ไม่ได้ควบคุมทุกสถานี ที่เห็นชัดคือ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ที่ถูกรอบด้านพื้นที่เวลาที่ต้องแบ่งปันให้กับพื้นที่โฆษณา ซึ่งเป็นรายได้หลักของสถานี ส่วนสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 นั้นกล่าวว่า ผู้ให้การสนับสนุนของสถานีไม่ได้ออกมาแสดงบทบาทใด ๆ ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นเพราะกลุ่มนักธุรกิจมีระดับระวางตัวมากกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ด้านเคเบิลทีวีท้องถิ่น มีรายได้มาจากค่าสมาชิกรายเดือน ยิ่งต้องนำเสนอข่าวตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก ซึ่งแน่นอนว่าย่อมส่งผลต่อการนำเสนอข่าวของสถานี

นอกจากนี้สถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น ยังมีอคติในการนำเสนอข่าว โดยการนำเสนอข่าวของสถานีไม่ได้นำเสนอข่าวเพื่อคนในท้องถิ่น ข่าวเหตุการณ์สลายการชุมนุมที่เกิดขึ้นใน

กรุงเทพมหานคร ไม่มีสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่นช่องใดเลย นำเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์สลายการชุมนุมที่เกิดขึ้น หากสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น ต้องการนำเสนอข่าวเพื่อคนในท้องถิ่นจริงควรนำเสนอข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่จำเป็นต้องให้สมาชิกไปหาดูเอาจากสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี

ยิ่งไปกว่านั้น การนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น ยังเน้นข่าวของเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ และหน่วยงานราชการมากเป็นพิเศษ เปรียบเสมือนการประชาสัมพันธ์หน่วยงานราชการในท้องถิ่น โดยไม่ได้นำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง

จากการศึกษาการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่า นักข่าวรุ่นใหม่ยังไม่สามารถแยกแยะความรู้สึกของตัวเองกับหน้าที่ได้ ส่งผลต่อการนำเสนอข่าวที่ตามหลักจรรยาบรรณแล้ว ต้องนำเสนอข่าวที่เป็นกลางและเป็นจริง ถึงแม้ว่าองค์กรสื่อต่างกำหนดนโยบายว่าต้องการนำเสนอข่าวที่เป็นกลาง และเป็นจริง แต่ในทางปฏิบัติแล้วยังไม่สามารถทำได้ อย่างไรก็ตามยังพบว่านักข่าวบางส่วนยังคงตระหนักถึงหน้าที่สื่อมวลชนในสถานการณ์ความขัดแย้งเช่นนี้ ที่เลือกที่จะไม่นำเสนอข่าวที่ทำให้เกิดความขัดแย้งมากยิ่งขึ้น โดยไม่ใช่เป็นเพียงการสะท้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่สื่อยังทำหน้าที่เป็นตัวบูรณาการประสานสังคม โดยพบเห็นทั้งสื่อประเภทฟรีทีวีและเคเบิลทีวีท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาการทำงานของสื่อมวลชนในภาวะที่บ้านเมืองเกิดความขัดแย้ง หรือเกิดสถานการณ์ เช่นนี้ ผู้วิจัยขอแนะนำให้นักวิจัยศึกษาการรายงานข่าวทุกช่วงเวลาตลอดทั้งวัน เนื่องจากข่าวในช่วงเหตุการณ์วิกฤติเช่นนี้ เหตุการณ์ต่าง ๆ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงและมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา การศึกษาข่าวเพียงช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง จึงไม่อาจสรุปการรายงานข่าวของสถานีโทรทัศน์ได้ทั้งหมด จึงอาจไม่ค้นพบรูปแบบการนำเสนอข่าวที่แท้จริงของสถานี หากผู้วิจัยศึกษาการรายงานข่าวครบถ้วนตลอดทั้งวันแล้ว จะพบรูปแบบและลักษณะการรายงานข่าวของแต่ละสถานีที่มีความถูกต้องมากที่สุด

2. การศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการนำเสนอ ควรศึกษาให้ครบถ้วนและรอบด้าน เช่น ตัววิ่ง, การสอดแทรกของการโฆษณาลงในเนื้อหาข่าว เป็นต้น